

31996R1257

L 163/1

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

1996.7.2.

A TANÁCS 1257/96/EK RENDELETE
(1996. június 20.)
a humanitárius segítségnyújtásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 130w. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

a Szerződés 189c. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel a nélkülözőknek, a természeti katasztrófák, a háborúk és harcok, vagy más hasonló, rendkívüli körülmények áldozatainak joga van a nemzetközi humanitárius segítségnyújtásra, ha a saját hatóságai képtelenek hatékony segítséget nyújtani;

mivel a harcok és más hasonló, rendkívüli körülmények áldozatainak védelmére irányuló civil műveletek a nemzetközi humanitárius jog hatálya alá tartoznak, és eszerint azokat a humanitárius tevékenység részének kell tekinteni;

mivel a humanitárius segítségnyújtás nemcsak az élet megmentésére és megőrzésére irányuló segítségnyújtó műveleteket foglalja magába közvetlen válsághelyzetek és azok utóhatásai esetén, hanem az áldozatokhoz való akadálymentes eljutás és akadálymentes segítségnyújtás lehetővé tételét és megkönnyítését is;

mivel a humanitárius segítségnyújtás a fejlesztési vagy újjáépítési munkálatok előfeltétele lehet, ezért a válság és utóhatásainak teljes időtartamára ki kell terjednie; mivel ezzel kapcsolatosan tartalmazhat olyan rövid távú rehabilitációs intézkedéseket is, amelyek a segítség érkezésének megkönnyítésére, a válság hatása súlyosbodásának megelőzésére és az olyan segítségre irányul, amelynek célja, hogy az érintettek visszanyerjék az önellátás minimum szintjét;

mivel különös szükség van nemcsak olyan megelőző tevékenységre, amely biztosítja a katasztrófaveszélyekre való felkészülést, hanem megfelelő korai előrejelző és elhárítási rendszer létrehozására is;

mivel a természeti vagy az ember által előidézett katasztrófák vagy hasonló rendkívüli körülmények által okozott szükségletek fedezésére létrehozott közösségi, nemzeti és nemzetközi megelőző és elhárítási rendszerek hatékonyságát és összehangoltságát biztosítani és növelni kell;

mivel a humanitárius segítyt, amely egyetlen célja az emberi szenvedés megelőzése vagy enyhítése, az áldozatok számára faji, etnikai, vallási, nem, illetve kor szerinti, nemzetiségi vagy politikai hovatartozás alapján történő hátrányos megkülönböztetéstől mentesen kell biztosítani, és azt semmiféle politikai megfontolás nem vezérelheti, továbbá az semmiféle politikai megfontolás tárgyát nem képezheti;

mivel a humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó határozatokat pártatlanul, kizárólag az áldozatok szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével kell meghozni;

mivel a Közösség hatékony humanitárius intézkedéseinek alapjául a tagállamok és a Bizottság tevékenységének szoros összehangolása szolgál, mind a határozathozatal, mind a végrehajtás szintjén;

mivel a Közösségnek a nemzetközi humanitárius segítségnyújtás hatékonyságának fokozása érdekében törekednie kell a harmadik országokkal való együttműködésre, valamint tevékenységeinek azokkal történő összehangolására;

mivel ugyanezen célkitűzés értelmében a nem kormányzati szervezetekkel és a humanitárius segélyre szakosodott nemzetközi intézményekkel és szervezetekkel való együttműködés követelményeit meg kell határozni;

mivel a humanitárius segítségnyújtás végrehajtásában részvevő nem kormányzati szervezetek és más humanitárius intézmények függetlenségét és pártatlanságát őrizni, tiszteletben tartani és támogatni kell;

mivel támogatni kell a humanitárius területen való együttműködést a tagállamok és más fejlett országok nem kormányzati szervezetei és az érintett harmadik országok érintett szervezetei között;

⁽¹⁾ HL C 180., 1995.7.14., 6. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 1995. november 30-i véleménye (HL C 339., 1995.12.18., 60. o.), a Tanács 1996. január 29-i közös állásponjtja (HL C 87., 1996.3.25., 46. o.) és az Európai Parlament 1996. május 21-i határozata (HL C 166., 1996.6.10.).

mivel a humanitárius segítségnyújtás jellege megköveteli a humanitárius műveletek és projektek finanszírozására irányuló hatékony, rugalmas, áttekinthető, és szükség esetén gyors határozathozatali eljárások létrehozását;

mivel meg kell határozni az Európai Közösség által az általános költségvetésből finanszírozott humanitárius segítségnyújtás végrehajtására és irányítására vonatkozó eljárásokat azzal a kitételrel, hogy a gyorssegélyek továbbra is a Mauritiuson 1995. november 4-én aláírt megállapodással módosított, a Loméban 1989. december 15-én aláírt negyedik AKCS-EGK egyezményben meghatározott eljárások és megállapodások tárgyát képezik,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

A humanitárius segítségnyújtás célkitűzései és általános elvei

1. cikk

A Közösség humanitárius segítségnyújtása magába foglalja a harmadik országbeli személyeknek, különösen közülük a legsebezhetőbbeknek, és prioritásként a fejlődő országokban élőknek, a természeti katasztrófák és ember által előidézett válságok, úgymint a háborúk vagy harcok, természeti vagy az ember által előidézett katasztrófákhoz hasonló rendkívüli helyzetek vagy körülmények áldozatai részére megkülönböztetés nélkül történő segítségnyújtást, valamint a segítségükre, megmentésükre és védelmükre irányuló műveleteket. Mindez az ezekből a különböző helyzetekből fakadó humanitárius követelményeknek való megfeleléshez szükséges ideig tart.

E segítségnyújtás magába foglalja a veszélyekre való felkészülést, vagy a katasztrófák vagy hasonló rendkívüli események megelőzésére irányuló műveleteket.

2. cikk

Az 1. cikkben említett humanitárius segítségnyújtás alapvető célkitűzései az alábbiak:

- az emberi élet megmentése és megőrzése válságos helyzetek és azok közvetlen utóhatásai idején, valamint a komoly áldozattal, fizikai, pszichikai, szociális vagy anyagi károkkal járó természeti katasztrófák esetén;
- a hosszabb távú, különösen harcok vagy háborúk kitöréséből származó, az a) pontban leírt következményekkel járó válságok által érintett személyek számára a szükséges

segítségnyújtás és támogatás biztosítása, különösen akkor, ha saját kormányaik képtelenek segíteni vagy hatalmi úr keletkezik;

- a segélyszállítási finanszírozásának segítése, valamint minden rendelkezésre álló logisztikai eszközzel, a segélyszállítványok és a segítséget nyújtó személyzet védelmével, de a védelmi hatású tevékenységek kizárásával elősegíteni azon erőfeszítéseket, amelyek annak biztosítására irányulnak, hogy a segély hozzáférhető legyen azok számára, akiknek azt szánták;
- rövid távú rehabilitációs és újjáépítési munkálatok kivitelezése a helyi alakulatokkal szoros együttműködésben, különös figyelemmel az infrastruktúrára és felszerelésekre, a segítség érkezésének megkönnyítése érdekében, és annak megelőzésére, hogy a válság hatása súlyosbodjon, valamint azért, hogy az érintetteknek segítséget nyújtsanak abban, hogy visszanyerjék az önellátás minimális szintjét, lehetőség szerint figyelembe véve a hosszú távú fejlesztési célkitűzéseket;
- a természetes vagy ember által előidézett katasztrófák által előidézett lakossági mozgások (menekült és száműzöttek személyek mozgása, visszatérők) kezelése, a jelenlegi nemzetközi megállapodásokban előírt feltételek megvalósulása esetén a származási országba való visszatelepülést és az ott történő letelepedést segítő tevékenységek kivitelezése;
- a természeti katasztrófákra vagy hasonló rendkívüli körülményekre való felkészültség biztosítása, valamint megfelelő, korai előrejelző és elhárítási rendszer használata;
- a jelenleg érvényes nemzetközi megállapodásokkal összhangban a harcok és hasonló válságos helyzetek áldozatainak védelmére irányuló civil műveletek támogatása.

3. cikk

Az 1., 2., és 4. cikkben említett közösségi segély felhasználható a humanitárius műveletek végrehajtásához szükséges termék vagy felszerelés megvásárlásának és szállításának finanszírozására, beleértve lakás vagy menedékhely építését az áldozatok számára, az említett műveletek végrehajtására alkalmazott külső (emigráns vagy helybéli) személyzettel kapcsolatos költségek fedezését, a segélyszállítványok tárolását, nemzetközi vagy országon belüli szállítását, utánpótlását és elosztását, valamint minden más, a segély címzettjei számára a segélyhez való szabad hozzáférés megkönnyítésére vagy elérésére irányuló tevékenységet.

A segély ugyancsak felhasználható minden más, a humanitárius műveletek végrehajtásához közvetlenül kapcsolódó költség fedezésére.

4. cikk

Az 1. és 2. cikkben említett közösségi segély ugyancsak felhasználható a következő területek finanszírozására:

- a humanitárius műveletekkel kapcsolatos előkészítő és megvalósíthatósági tanulmányok, valamint a humanitárius projektek és tervek kiértékelése,
- a humanitárius projektek és tervek ellenőrzésével (monitoring) kapcsolatos műveletek,
- képzési rendszerek és általános tanulmányok a humanitárius műveletek területén, ezek finanszírozása kisebb terjedelemben történik, többéves finanszírozás esetén csökkenő mértékben,
- a segítségnyújtás közösségi jellegének kiemelésével kapcsolatos költségek,
- a humanitárius kérdések megértésére irányuló felvilágosító és tájékoztató kampányok, különösen Európában és azon harmadik országokban, ahol a Közösség jelentős humanitárius műveleteket finanszíroz,
- a tagállamok, más támogató országok, nemzetközi humanitárius szervezetek és intézmények, nem kormányzati szervezetek és az ezeket képviselő szervezetek és a Közösség közti koordináció megerősítésére irányuló intézkedések,
- a humanitárius projektek végrehajtásához szükséges műszaki segítség, beleértve az európai humanitárius szervezetek és ügynökségek vagy hasonló testületek és a harmadik országok testületei közötti műszaki know-how és tapasztalat cseréjét,
- a humanitárius aknamentesítő műveletek, beleértve a helyi lakosságnak a gyalogsági aknákról való felvilágosítását célzó kampányokat.

5. cikk

Az e rendelet szerinti közösségi finanszírozás támogatás formájában valósul meg.

Az e rendelet alapján finanszírozott műveletek adó-, díj-, illeték- és vámmentesek.

II. FEJEZET

A humanitárius segítségnyújtás végrehajtására vonatkozó eljárások

6. cikk

A Közösség által finanszírozott humanitárius segélyműveleteket valamely tagállamból származó nemzetközi vagy nem kormányzati intézmény vagy szervezet, vagy a fogadó harmadik ország kérésére, vagy a Bizottság kezdeményezésére lehet végrehajtani.

7. cikk

(1) Az e rendelet alapján a műveletek végrehajtásának közösségi finanszírozására jogosult nem kormányzati szervezeteknek a következő követelményeknek kell megfelelniük:

- a) a Közösség valamely tagállamában működő, az adott tagállamban hatályban lévő jogszabályok alapján autonóm, non-profit szervezet;
- b) a fő székhelyük a Közösség valamely tagállamában vagy a közösségi segílyt fogadó harmadik országában van. E székhelynek kell minden, az e rendelet értelmében finanszírozott műveletre vonatkozóan a hatékony döntéshozó központnak lennie. Kivételes esetben a székhely valamely harmadik, adományozó országban is lehet.

(2) A nem kormányzati szervezetek közösségi támogatásra való jogosultságának eldöntésekor a következő tényezőket kell figyelembe venni:

- a) a közigazgatási és pénzügyi tevékenység kapacitása;
- b) a tervezett műveletekkel kapcsolatos műszaki és logisztikai kapacitás;
- c) a humanitárius segítségnyújtás területén szerzett tapasztalat;
- d) az érintett szervezet által, különösen a Közösség finanszírozásával megvalósított korábbi műveletek eredményei;
- e) amennyiben szükséges, a humanitárius műveletekhez létrehozott koordinációs rendszerben való részvételre való készség;
- f) képesség és készség az érintett harmadik országbeli humanitárius szervezetekkel és alapszintű közösségekkel való közös munkára;
- g) pártatlanság a humanitárius segítségnyújtás végrehajtásában;
- h) adott esetben a humanitárius segílybe bevont harmadik országban szerzett korábbi tapasztalat.

8. cikk

A Közösség nemzetközi intézmények és szervezetek humanitárius műveleteit is finanszírozhatja.

9. cikk

A Közösség szükség esetén a Bizottság vagy a tagállamok szakosodott intézményei által végrehajtott humanitárius műveleteket is finanszírozhat.

10. cikk

(1) A közösségi és a nemzeti humanitárius segélyrendszerek hatékonyságának és összehangoltságának biztosítása és fokozása érdekében a Közösség megteheti bármely, a saját és a tagállamok tevékenysége szoros összehangolásának előmozdításához szükséges intézkedést mind a határozathozatal, mind a végrehajtás szintjén. Ennek érdekében a tagállamok és a Bizottság kölcsönös információcserét biztosító rendszert működtet.

(2) A Bizottság biztosítja, hogy a Közösség által finanszírozott humanitárius műveletek koordináltak és összhangban vannak a nemzetközi szervezetek és intézmények, különösen az Egyesült Nemzetek részét képező szervezetek és intézmények tevékenységével.

(3) A Bizottság törekszik a Közösség és az adományozó harmadik országok humanitárius segítségnyújtás területén való közreműködésének és együttműködésének fejlesztésére.

11. cikk

(1) A Bizottság megállapítja az e rendelet hatálya alá tartozó támogatások odaítélésének, mozgósításának és végrehajtásának feltételeit.

(2) Segítség akkor nyújtható, ha a címzett megfelel e feltételeknek.

12. cikk

Minden e rendelet alapján kötött finanszírozási megállapodás előírja, hogy a Bizottság által a hatályban lévő szabályok alapján megállapított szokásos eljárásnak megfelelően, és különösen az Európai Közösségek általános költségvetésére vonatkozó költségvetési rendellel összhangban, a Bizottság és az Európai Számvevőszék a helyszínen és a humanitárius partnerek székhelyein ellenőrzést tarthat.

III. FEJEZET

A humanitárius műveletek végrehajtására vonatkozó eljárások

13. cikk

Azonnali intézkedés esetén a Bizottság dönt a 10 millió ECU-t meg nem haladó összegről.

A következő műveletek követelnek meg azonnali intézkedést:

- hirtelen bekövetkező természeti vagy ember által előidézett katasztrófák, úgymint árvíz, földrengés és harcok kitörése vagy hasonló helyzetek által okozott azonnali és előre nem látható humanitárius segítségnyújtás szükségessége,
- az előre nem látható vészhelyzetek esetén a sürgős reakció időtartamára korlátozott műveletek: a megfelelő támogatás fedezi az első francia bekezdésben említett humanitárius szükségletek kielégítésére irányuló tevékenységet a finanszírozásra vonatkozó határozatban megállapított, legfeljebb hathónapos időtartamra.

Amennyiben a műveletek megfelelnek e feltételeknek és több mint 2 millió ECU-t igényelnek a Bizottság:

- meghozza a határozatot,
- negyvennyolc órán belül írásban tájékoztatja erről a tagállamokat,

- soron következő ülésén beszámol a határozatról, különös tekintettel a sürgősségi eljárás használatának indoklására.

A sürgősségi eljárással elfogadott műveletek folytatására vonatkozóan a Bizottság a 17. cikk (3) bekezdésében megállapított eljárásnak és a 15. cikk (2) bekezdésének második francia bekezdésében előírt korlátozásoknak megfelelően határoz.

14. cikk

Az e rendeletben szabályozott műveleteket a Bizottság a költségvetési és más hatályban lévő, különösen az Európai Közösségek általános költségvetésére vonatkozó költségvetési rendeletben megállapított eljárásokkal összhangban megvizsgálja, döntést hoz azokról, valamint irányítja, ellenőrzi és értékeli azokat.

15. cikk

(1) A 17. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárással összhangban a Bizottság:

- dönt a 2. cikk c) pontjában említett humanitárius segítségnyújtásra irányuló védelmi intézkedések közösségi finanszírozásáról,
- elfogadja az e rendeletre vonatkozó végrehajtási rendeleteket,
- dönt a közvetlen Bizottsági fellépésről vagy a tagállamok szakosodott intézményei fellépésének finanszírozásáról.

(2) A 17. cikk (3) bekezdésében megállapított eljárással összhangban a Bizottság:

- jóváhagyja az olyan globális terveket, amelyek célja átfogó cselekvési programkeret nyújtása egy adott országban vagy régióban, ahol a humanitárius válsághelyzet mértéke és összetettsége valószínűleg fennmarad, valamint az e tervekre vonatkozó költségvetést. Ezzel kapcsolatosan a Bizottság és a tagállamok megvizsgálják e globális tervek végrehajtására megállapított prioritásokat,
- a 13. cikk sérelme nélkül dönt a 2 millió ECU-t meghaladó projektekről.

16. cikk

(1) A 17. cikkben említett bizottság évente egyszer megvitatta a soron következő évben végrehajtandó humanitárius műveletekre vonatkozó, a Bizottság képviselője által bemutatott általános iránymutatásokat, és megvizsgálja a közösségi és a tagállami humanitárius segítségnyújtás összehangolásának teljes körét, valamint bármely, a közösségi segítségnyújtás e területre vonatkozó általános vagy sajátos kérdéseit.

(2) A Bizottság a humanitárius segítségnyújtás kezelésére irányuló eszközök (ideértve a partnerségi keret-megállapodást) fejlesztésére vonatkozó információkat is közli a 17. cikkben említett bizottsággal.

(3) A 17. cikkben említett bizottságot ugyancsak tájékoztatni kell a Bizottságnak a humanitárius műveletek kiértékelésére vonatkozó szándékairól, és lehetőség szerint annak ütemtervéről.

17. cikk

(1) A Bizottság tevékenységét a tagállamok képviselőiből álló, a Bizottság képviselője által vezetett bizottság segíti.

(2) Amennyiben az e bekezdésben megállapított eljárás alkalmazandó, a Bizottság képviselője tervezetet nyújt be a bizottság számára a meghozandó intézkedésekről. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdésében a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján elfogadandó határozataira előírt többséggel kell meghozni. A bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait az említett cikkben meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavazhat.

A Bizottság a tervezett intézkedéseket elfogadja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé. A Tanács minősített többséggel határoz.

Ha a javaslatnak a Tanács elé terjesztésétől számított egy hónapon belül a Tanács nem döntött, a javaslatot a Bizottság fogadja el.

(3) Amennyiben az e bekezdésben megállapított eljárás alkalmazandó, a Bizottság képviselője tervezetet nyújt be a bizottság számára a meghozandó intézkedésekről. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdésében a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján elfogadandó határozataira előírt többséggel kell meghozni. A bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait az említett cikkben meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavazhat.

A Bizottság közvetlenül alkalmazandó intézkedéseket fogad el. Amennyiben azonban ezen intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, a Bizottság haladéktalanul közli azt a Tanáccsal. Ebben az esetben a Bizottság a közléstől számított egy hónapos időtartamra elhalaszthatja az általa elfogadott intézkedések végrehajtását.

A Tanács minősített többségi szavazattal eltérő határozatot hozhat az előző bekezdésben említett határidőn belül.

18. cikk

(1) A Bizottság rendszeresen értékeli a Közösség által finanszírozott humanitárius segélyműveleteket annak megállapítása érdekében, hogy az intézkedések célkitűzései megvalósultak-e, illetve az elkövetkező műveletek hatékonyságának növelésére vonatkozó iránymutatások megfogalmazása érdekében. A Bizottság az elvégzett értékelésről összefoglalót nyújt be a bizottságnak, amely az alkalmazott szakértők jogállását is tartalmazza, és amelyet a bizottság szükség esetén megvizsgálhat. A kiértékelő jelentések kérésre a tagállamok számára hozzáférhetők.

(2) A tagállamok megkeresésére a Bizottság a tagállamok részvételével kiértékelheti a közösségi humanitárius műveletek és tervek eredményeit is.

19. cikk

A Bizottság minden költségvetési év végén az adott év során finanszírozott műveletek összefoglalóját tartalmazó jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

Az összefoglaló tartalmazza a humanitárius műveletek végrehajtásában résztvevőkre vonatkozó információkat.

A jelentés tartalmazza bármely olyan külső értékelés áttekintését is, amelyet specifikus műveletekkel kapcsolatban végeztek.

E rendelet 13. cikkének sérelme nélkül a határozathozataltól számított egy hónapon belül a Bizottság értesíti a tagállamokat a jóváhagyott műveletekről, megjelölve a megítélt összeget, a művelet jellegét, a segélyben részesülő népességcsoportokat és érintett partnereket.

20. cikk

E rendelet hatályba lépésétől számított három év elteltével a Bizottság az e rendelet alapján a Közösség által finanszírozott műveletekre vonatkozó átfogó értékelést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a rendelet jövőjére, és amennyiben szükséges, annak módosítására vonatkozó javaslatokkal együtt.

21. cikk

Ez a rendelet az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Luxembourgban, 1996. június 20-án.

a Tanács részéről

az elnök

P. BERSANI
